

Z. Br.

Problemy kultury umysłowej Odrodzenia mieszczaństwa Prus Królewskich

---

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 14/3, 575

1969

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Polskie piśmiennictwo geofizyczne wykazano tylko w niewielkim stopniu: zaledwie kilka prac starszych i ok. 60 prac z lat 1945—1961, gdy choćby tylko *Polska bibliografia oceanograficzna za lata 1945—1960*, opracowana przez E. Królikowską i K. Ołpińską-Warzechową („Przegląd Geofizyczny” nr 1—2/1961), liczy 265 pozycji (bez działu VII zawierającego publikacje sprawozdawcze i z zakresu terminologii oraz bez uzupełnień, które się ukazały w nrze 3/1961 wymienionego kwartalniku), a dział I *Wybrane działy nauk przyrodniczych i teoretycznych bibliografii* A. Mielczarskiego i Z. Szopowskiego *Piśmiennictwo polskie z zakresu hydrotechniki morskiej w okresie od 1945 do 1964 roku* liczy 520 pozycji.

Z. Br.

Z C Z A S O P I S M K R A J O W Y C H

PROBLEMY KULTURY UMYSŁOWEJ ODRODZENIA MIESZCZAŃSTWA PRUS KRÓLEWSKICH

Pod takim tytułem ukazał się w nrze 3/1966 „Zapisków Historycznych” artykuł Bronisława Nadolskiego. Rozprawa ma charakter problemowy i wysuwa szereg postulatów badawczych, których realizacja ma dać kompletny obraz kultury renesansowej miast Prus Królewskich, głównie Gdańska, Torunia i Elbląga. M. in. autor wysunął postulat zbadania problemu wyjazdów tutejszej młodzieży na wyższe studia do różnych ośrodków uniwersyteckich, potrzebę opracowania bibliografii drukowanych dysput uniwersyteckiej młodzieży pomorskiej, potrzebę opracowania bibliotek publicznych i prywatnych¹ i potrzebę studiów nad środowiskiem naukowym na Pomorzu w dobie odrodzenia.

Z. Br.

NIEZNANY POLSKI LEKSYKOGRAF Z XVII W.

Podczas gdy w XVI w. na polu leksykografii polskiej działało wielu autorów (J. Mączyński, J. Murelius, F. Mymer, Bartłomiej z Bydgoszczy i inni), to z XVII w. mamy tylko jednego, choć wybitnego, słownikarza, G.³ Knapkiego. Dlatego wszelkie informacje odnoszące się do XVII w. mają duże znaczenie dla historii polskiej myśli leksykograficznej, jak to podkreśla Mieczysław Karaś w swej pracy *Nieznany polski leksykograf z I poł. XVII w.* („Sprawozdania z Posiedzeń Komisji Oddziału PAN w Krakowie”, styczeń-czerwiec 1965).

M. Karaś donosi tutaj, że niedawno odkryto wśród rękopisów biblioteki klasztornej dominikanów w Krakowie słowniczek słowiańsko-polski, zawierający ok. 3 tys. wyrazów polskich, powstały w Żółkwi zimą 1641 r., a więc niedługo przed ukazaniem się II wydania słownika Knapkiego (Kraków 1643). Jego autorem jest dominikanin, doktor teologii Marian z Jaślik, później określany jako Jaślicki, profesor teologii w Busku, Podkamieniu, Lwowie i Kijowie. Choć był przede wszystkim teologiem (w rękopisie pozostawił wiele dzieł z tego zakresu), zajmował się również sprawami językowymi. Oprócz wymienionego wyżej słownicznka pozostawił w rękopisie jeszcze dwie próby leksykograficzne: słowniczek wyrazów obcych, głównie objaśniający wyrazy tureckie, i *Wokabularz Łacino-*

¹ Jedna taka monografia już się ukazała: S. Sokół, M. Pelczarowa, *Księgozbiór gdańskich lekarzy Krzysztofa i Henryka Heyllów*. Gdańsk 1963.